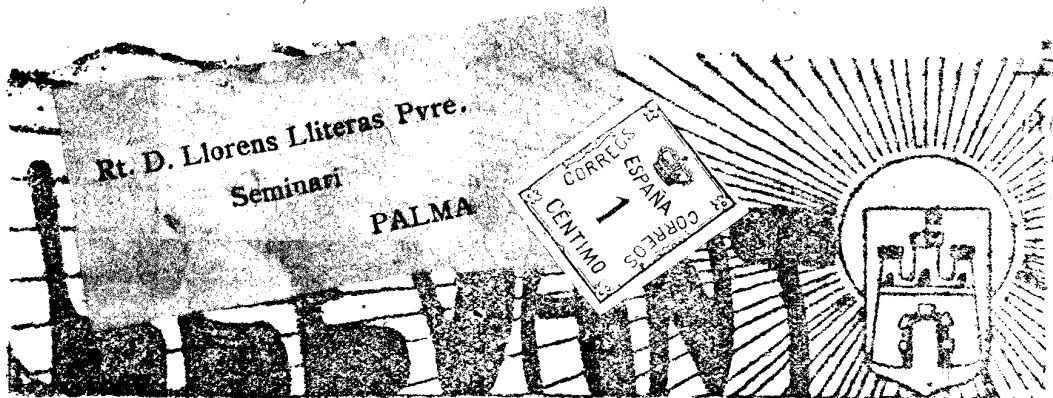

PREUS

Artá Un trimestre 1'50
 A fora any 7'00
 Al Estmnger id. 10'00

Número solt
 0'10 cts.

SETMANARI CATOLIC MALLORQUI

Artá 1 Abril de 1922

PER DEU I PER MALLORCA

Redacció i Administració
 Quare Cantóns, 3

BIBLIOGRAFIA I ACCIÓ APOSTÓLICA DEL VBLE. P. FR. ANTONI LLINÁS DE L'OBSERVANCIA DE MALLORCA

CONFERENCIA DEL P. G. TOUS T. O. R.

(Continuació)

Ja era l'any 1685 quant arribà al port de Cádiz i a peu emprengué la caminada fins a Madrid. Se presentà al Rim P. Comissari General d'Indies Fr. Juan Chumillas, donant-li compte a pedres menudes dels seus plans i desig de fundar en les Indies i Espanya Col·legis de Missions de «Propaganda fide». El Rim Chumillas li aconsellà que anàs a Roma per informar al General i demanar Lletres Apostòliques al Papa per la fundació i foment de les missions. Foc dins ses sabates tengué el Vble. fins que partí cap a Roma embarcant-se a Alcantar el 1 de Novembre de 1685. Arribà la nau a Liorna i allà s'aturà donant sense repós fructuoses missions. Segona volta embarcat després de 20 dies una borrasca desfeta les feu tornar arrera, emprenguent l'eixida per terra i passant per Florencia, Perusa, Assis, i l'Alverna, montanya sagrada, novell Calvari aont fou nafrat N. P. S. Francesc, deixant sentir sa veu d'apòstol per tot arreu en aquelles contradades. Ple de consol, i san-

ta esperança arribà a la ciutat de Roma.

Estudià el Rim General qu, era aleshores el P. Fra. Pera Marin de Sormanc les patents i plans de nostre Vble. i les dividí en dues parts: en la primera tracta delas Constitucions i estatuts que de llavors en envant deurien observar els Col·legis Seminaris que s'organitzassin; en l'altre de las facultats de que havien de gaudir els Comissaris de Missions.

També li feu gran acullida i li reté gran escomesa el Papa. El Breu de las Constitucions el donà la Santedat d'Innocenci XI per decret de 6 de Maig de l'any 1686; el dels Comissaris de Missions fou confirmat pel mateix Pontific dia 28 Juny. Dia 20 de Maig del mateix any publicà el Papa altre Breu concedint indulgencies perpétues per l'exercici de las missions.

Qui no se cança alcança, diu l'adagi mallorquí i axí passà al P. Antoni Llinás. Fàcil és d'endevinar l'exaltació espiritual, la santa joia del gran missioner vegeut a punt de complir-se aquell ideal tan intensa i ardentement anyorat i desit-

jat i així és que aixampla de bell nou ses prou potentes ales, i en frissor que l'esperona deixa sortir de dins son sí amb una carta escrita als germaus de Querétaro, la veu del seu desig que ja no pot estar per més temps aixalat.

«Oh qui pogués esser per totes parts!». Esper en nostre Deu que en totes les Provincies d'Espanya i América hem de fundar i establir ben prest, Col·legis-Seminaris per be de les animes així de feels com d'infels.

Fixos sos ulls en son més bell ideal ja és partit altre volta cap a Espanya sortint de Roma el 18 de Maig de 1686. Desembarcà a Barcelona. Presa la bendició del Molt Rim P. Provincial de Catalunya Fra. Miquel Pontic, Bisbe electe de Girona, li pregà aquest fundàs un Col·legi en aquella santa Provincia i que en aquest fi ja havia alcançades patents del Papa, del Rei i del Comissari General. El P. Llinás que no necessitava aquelles lletres, qu'en duia ell ample Comissió de Roma per fundar Col·legis a Espanya i que en virtut d'ella poria triar Relligiosos de qualsevol Provincia; vengué a

Mallorca per triar-ne d'homes aptes per las fundacions. Un quantre temps les feu desembarcar a Alcudia. Predicà en aquesta ciutat amb gran fruit i llavors a Artá i més tart a Manacor; passà per Petra per anar-sen cap a Lluchmajor. Amb autorització del Bisbe de Mallorca predicà Missió a n'aquesta ciutat, 8 dies a St. Francesc i un en cada una de las cinc Parroquies i el darrer a la nostra Seu. Dutes a terme aquestes missions a Mallorca molts de religiosos se mogueren a seguir-lo per la fundació del Col·legi de Catalunya; Entre tants, a 15 no més donà patents; dos en romangueren aquí per partir més tart i ell amb els tretze que restaven s'embarcà cap a Barcelona.

Reunits els religiosos per la fundació, el M. Rt. P. Provincial qu'era aleshores Fra. Joseph Copons donà al P. Llinàs facultat perque orgauitzás el Col·legi. Amb aquestes llicencies i el consentiment beneplácit del Bisbe de Tarragona se senyalá per Seminari de Missioners el Convent de San Miquel d'Escornalbon. El día de S. Bartomeu 24 d'agost de 1686 entregaren a n'aquells Sants homes tota la casa, prenguent-ne el P. Antoni possessorí d'aquell lloc Sant. Així quedá constituít el primer Col·legi de «propaganda fide» que se fundá en la nostra Patria.

Fonamentats i plenament organitzats, després de rompu-des moltes traves i vençudes grosses dificultats, el Col·legi de Querétaro a América i a Espanya el de San Miquel d'Escornalbon, emprengué de bell nou el Vble. la tasca feizuga de son apostolat. Demaná que'l nomenassen coadjutor i company del Vble. P. Fra. Francesc Salmerón, homo sant i zelós que per breu d'Innocenci XI havia fundat el Col·legi

de la Provincia de la Concepció. Acarats els dos capdills del valent apostolat començaren junts l'escarada de la fundació de nous Seminaries.

L'any 1688 fou elegit per ministre General el Rim i Vble. P. Fra. Marc de Zarzosa, protector amantíssim de l'Institut apostólic. Els aparegué oportuna l'ocasió d'emplear el seu patrocini per donar comensament als seus fervents desitjos.

Eren, aleshores, els dos apóstols a Madrid i per aixó no'ls semblá fora de lloc continuar per la Provincia de Castella las fundacions de Seminaries missioners. L'any 1689 reunida la Provincia en Capítol i per indicacions del P. Salmerón al Rim General, aquest parlá als P. P. d'aquell Vble. Definitori sobre la conveniencia de fundar Col·legis Seminaries en aquella Provincia. Amb tots els vots a favor se senyalá en aquest intent un dels convents més antics de tota la comarca, el de Nostra Dona de l'Oliva. Feta l'acceptació en prengueren possessorí en la forma que senyalaven els prelatats i rescriptes apostólics, i com a complement i perfeccionament de l'obra en fou elegit president d'aquella santa casa, el P. Antoni Llinàs.

El seu esperit sempre inquiet i florint en noves esperances, no se sabia avenir gaire amb el repòs i així deixant ben ordenat i reblit aquell Col·legi de religiosos exemplars i vers apóstols, deixa encarregada la presidencia al M. Rim P. Fra. Juan d'Arguibau, Custodi de la Provincia de Mallorca, i redressant-se de bell nou i amb la mateixa força que sempre, segueix la seua tasca apostólica i comensa una altre serie de viatges i fundacions capác de retro els més agoserats.

En aquest temps moria el P. General Zarzosa gran amic i bras dret del P. Antoni en la fundació de Col·legis Seminaries. Com l'hi havia assistit el Vble. en l'última agouia, romangué a Madrid, (ahont morí el General) fins i tant elegissen l'altre que fou el Rim P. Fra. Juan Alvin.

Reunits, poc temps després de l'elecció, en el Capítol de la Provincia d'Aragó, el P. General i demés Capitulars, els endressá el P. Antoni una petició en que, conforme a las Bulles Pontificies d'Innocenci XI que començen «*Ecclesia Catholica*» i que li donen amb Autoridad Apostólica facultats per fundar Col·legis de Missions, demana qu'es senyalí en el Capítol qualsevol dels Convents d'aquella Provincia ahont puga constituir-se una Casa-Seminari per major honra i gloria de Deu i bé de les ànimes. Contestá el Definitori senyalant per aquest fi el Convent de St. Roc de Calamochoa.

Posá fil a l'agulla el P. Llinàs i junt amb el P. Ignaci Garcia a ne qui elegi primer president i guardiá d'aquella Santa Casa, pel més de Maig del any 1690, quedá plenament organitzat i fornit be de Religiosos exemplars aquell Col·legi qu'havia d'esser més tart un dels més esponsorossos i que mos bons jornalers h via de donar a la viuya del Senyor.

(Acabard)

Aquest periódic está subjecte a censura esglesíastica.

BON DIA

«*Deu no existeix?* Diuen que Deu no existeix aquells increduls que pretenen explicar s'orde que hi ha dins l'univers per medi de s'evolució.

Comensen per dir que se materia és eterna; i les estrelles, tots aquests mils i milions de mons que roden per damunt els nostros caps, provenen tots de sa mateixa nebulosa caòtica primitiva que a força de molt de temps s'ha anat desenvolupant, fent-se bossins i separant-se en virtut d'el moviment de atracció i rotació. I per tant, diuen ells, a ne que ve admetre un sér encarregat de dirigir s'evolució d'aquesta nebulosa? En ella solsament hi havia forces cegues, inconscients i fatals. En el principi se produiren afectes casuals, després passant el temps, per una coincidència felis de sa casualitat eterna, es distints elements acabaren per aglomerar-se formant l'armònica combinació actual dels sistemes solars; i per ésser harmònica aquesta combinació se fa perdurable per si mateixa, se perpetua i se perfecciona; amb una paraula, s'evolució cega tot ho explica.

«*Oh estupides colossal de s'homo incredul!*

Sembla mentida que s'intel·ligència d'un homo arribi fins a n'el punt de tal perversió i malici que per no confessar l'existència d'un Deu, confessi eterna sa materia, confessi sa casualitat, amb absurdos inconcebibles!

Ja sé molt bé i admet amb els sabis Descartes, Laplace, Herschell, Jaye i sa major part dels homos de ciencia que totes las estrelles, tots els sols i fins i tot el nostre planeta la terra, provenen d'aquella primitiva nebulosa; però qué importal per ventura aquella nebulosa no sufreix sa necessitat d'un Deu que li donés existència, que l'imprimís moviments, que la subjectás a lleis determinades?

Deis que no, que Deu no doná existència a sa primera materia, perque sa materia és eterna?

Anau idó a veure. Qui ha dit que sa materia és eterna? basta qu'alguns esperits vils i maliciosos hagen feta aquesta afirmació que tots noltros els catòlics acalem el nostre front i creguem? Es necessari demostrar-ho, raons, raons que amb paraules afirmatives i negatives no demostrau i no mos convencen. Com? sa materia eterna? lo finit i limitat pot ésser etern? lo que no és ne-

cessari pot ésser etern? lo que no és lliure pot ésser etern? lo que no és perfect pot ésser etern? lo que pot deixar d'existir pot ésser etern? absurdo jabsurdo!

Seria és meu gust entretenirme en demostrar filosoficament i desenvolupar aquesta serie de preguntes que acab de formular, però me tem no deixarme entendre de molts de lectors, i aixís solament apel a n'el sentit comú de sa gent perque ella mateixa responga a n'aquells interrogants segons los dicti el seu bon criteri; i sempre dispost a demostrar-ho filosoficament a cualsevol exigent que així ho desitxi!

Etern significa que no ha tengut principi ni tindrà fi ni pot tenir-ne, i sa materia no pot tenir fi? lo qu'es destructible no pot deixar d'existir? i sa materia no és destructible? que responguin els qui bravetgen de sab's, que contestin aquesta partida de socialistexos que gloriand-se de que se basten a si mateixos, neguen a Deu. Que contestin:

La materia és destructible?. Ningú que no sia un loco heu negará. Idó si és destructible pot deixar d'existir; idó, si pot deixar d'existir pot tenir fi i si pot tenir fi, no és eterna. Idó la materia que és destructible, que pot deixar d'existir, que pot tenir fi, no és eterna, i si la materia no és eterna, ha tengut principi. Si ha tengut principi qualque ser que ja existia li doná aquest principi perque és a ambé si osofia que ningú pot donar-se existència a si mateix.

Que responguin repelesc, an aquesta argumentació i que la destruesquin els socialistexos de per aquí, aquesta partida de Artanencs pobres d'esperit que cegament segueixen les perniciosas doctrines.

Lo etern ha de ser infinit perque lo finit pot tenir fi, és així que la materia pot tenir fi, idó la materia no és eterna.

Lo etern ha de ser lliure, perque si no heu fos estaria subjecte a un altre i per tant subjecte a tenir fi, es així que la materia no és lliure, idó, no es eterna.

Lo etern ha de ser perfect perque lo qu'está subjecte a imperfeccions, está subjecte a la gran imperfecció que es la destrucció, es així que la materia no es perfecta, idó no es eterna. Que hi deis a tot aixó?

De Capdepera

Pareix que aquestes setmana passades les aumodrades han fet feina: fa algun temps que passaren una carretada de tonyines cap a Artá; i fa alguns dies que n'han tornades a passar i el número era bastant crescut. Que duri i aumenti si convé.

—Dimars, día en que tengué lloc un eclipse anular de sol, si be tan solament parcial en la nostra isla, els alumnes de l'escola del Col·legi ferem una excursió a l'arenal anomenat Munt Gros.

Alli després de divertir-se llargament per demunt aquells serrals d'arena, contemplaren el dit eclipse o be per medi de vidres enmascarats o be aprofitant els niguls que passaven per davant el sol i que permetien mirar-lo sense que aquest astre produís dany a n'els uys. Fou una escola pràctica d'astronomia ja que el Mestre les feu recordar totes les nocions relacionades amb aquest fenomen.

Les alumnes de l'escola pública que retgés D.ª Maciana Vidal, aprofitant ambé l'ocasió, anaren a observar-lo, en l'arenal de Son Moll.

Amb tot lo nostro cor aplaudim aqueis passetjos molt profitosos ja que venen a ésser tota una classe de pràctica; i que per lo mateix en ella totes les nocions teòriques queden en gran manera fixes amb aquesta experiència dels nins i nines escolars.

—Disitjós el nostro Ajuntament d'embellir en lo posible el nostre poble fa algun temps que dedica la seua atenció a arreglar els carrers de la mateixa població i amb especial els de més transit.

Igualment ha fet col·locar a n'el anup una bomba de treure aigo, perque axis amb més comoditat es puguin umplir els depòsits de l'abeurador.

També ha fet pintar de color vert totes les persianes de la Casa Consistorial.

—Dimecres fou el día designat p'el nostre zelós Sr. Rector perque es confessassin els nins i nines que no han fet la primera comunió. Axis es complí.

—Amb aquest canvi de temps que hem experimentat, en la mar s'ha posat un maragot bastant crescut; i ell ha estat la causa de que les barques del port no hagin surtides, cap día.

—Els pagesos no porren menos de

fer la cara alegre al veure aquestes aigües que Deu nos ha enviades: ara creïm que els sembrats podran tonar aguantar una altra temporadeta; encare que les aigües no son suficients p'els arbres. S'ha mogut moltíssim de vent que fa patir molt l'arbolat.

Corresponsal

Capdepera 29-3-22.

REGIONALS

EXCURSIÓ VALENCIANA. — L'Empresa Soler ha organitzada amb èxit una excursió valenciana a la nostra illa que arribarà aquí el dia 14 d'abril, amb la qual vendran moltes distingides famílies de València.

NOMBRAMENT. — L'eximí poeta D. Juan Alcover és estat nomenat Delegat Regi de Belles Arts a Mallorca.

PER LA NOSTRA LLENGUA. — Dimarts a les sis i mitja del cap-vespre, amb autorització de la Direcció General de 1.ª ensenyansa, a l'Escola Normal de Mestres se comensà un Curset de llengua catalana amb sa variant mallorquina, organitzat per la Associació Normalista de Balears.

Fa cosa d'un mes, que s'en donà un en la Joventut Mallorquinista de Sóller i segons notícies En Miquel Durán d'Inca junt amb son fill n'estàn preparant un altre.

Aixó és un gust. Mallorca en poc temps s'en sentirà molt beneficiada d'aquests actes patriòtics.

CONFERENCIES. — Segueix a Mallorca l'esplet de conferencies. Les benemèrites societats Arqueològica Luliana i Foment del Civisme de Palma i La Reforma de Manacor van seguint la tasca cultural desenrol·lada amb conferencies que donen les personalitats de més relleu d'aquelles Ciutats.

DIPUTACIÓ PROVINCIAL. — La Diputació en la sessió del dia 27 del corrent aprovà el pressupost ordinari per-1922 a 1923 amb varies modificacions que pugen en total 1.147.828'48 pts. sobre el del 1921.

Acordà subvencionar amb 1000 pts. l'adob del camí del Castell d'Alaró.

CONTRA LA BLASFEMIA. — D. Francesc Medina, batle de Sta. Margalida, ha publicat un bandol sobre la

repressió de la blasfèmia i ha imposades multes a alguns contraventors.

MERCAT. — En el darrer Mercat d'Inca el bessó de mella se cotisà a 140 pts. quintà, es blat a 31 pts. cortera, s'ordi a 17, sa civada a 16'50 i ses faves cuitores a 25 pts.

DISTINCIÓ. — El nostre amic D. Joan Estelrich exdirector de El Día, es estat designat per Director de la "Fundació Bernat Metge" entitat editorial destinada a publicar la traducció catalana de tots els clàssics gregos i llatins.

ELS HIDROAVIONS. — Se fan gestions devers el Director General de Comunicacions perque autorisi prest l'inauguració del servei aeri entre Mallorca i Barcelona que se feu suspendre per falta de diligencies previes que no s'havien dutes a cap. Es de creure que cumplits els tràmits precisos, tot partirà i anirà en rauja.

PEREGRINACIÓ. — La Peregrinació Franciscana que anyalment celebra la Venerable Orde Tercera per acord de la J. Directiva en guany se ferà a mitjan més de Maig al Santuari de Montisssión de Porreras.

Artanencs a fora

CONFERENCIES. — El fecond escriptor. En Jeroni Massanet Beltran ha donada una interessant conferencia en el Foment del Civisme sobre el tema "La questio social i les classes passives". Presentà com a solució del problema qu'el treball tregui els salaris i el capital s'interés i del sobrant s'en fassen dues parts: Una per amortisació de bens, capital i per danys, i l'altra a repartir entre els patrons i obrers donant també an aquest darrers participació en la direcció de l'empresa.

El Sr. Massanet fou molt felicitat.

— L'aprofitat estudiant D. Lluís Pascual fill del notari d'aquesta vila en el local de la Creuada del Amor Diví, la setmana passada hei donà una conferencia sobre el descobriment del Pol Nort. Segons notícies feu un treball molt profitós

i interessant, rebent el jove conferenciant moltíssimes enhorabones de la molta distingida concurrencia que hi acudí, a les quals hei afegim la nostra més coral que feim extensiva a sos pares.

PREMIAT. — En el Certamen del Seminari Conciliar de Palma d'enquany ha obtenguda Menció honorífica l'artanenc D. Juan Femenias Nabot, per son estudi "Concepte cristià del treball" Sia enhorabona i coratge.

DE L'HAVANA. — La societat de mall'orquins de la capital cubana *Centro Balear* ha renovada la seua Junta Directiva haguent-se elegit President l'artanenc D. Bartomeu Ferrer que gosa allà de tantes simpaties. El felicitem.

Comissió del Registre Fiscal

Dia 24, arribà la Comissió que ve a fer la comprovació del Registre Fiscal d'edificis i solars del terme municipal d'Artà. La formen l'Arquitecte-Jefe D. Ricard Vanteren e Ilario; Arquitecte D. Francesc Javier Goerlich; Apareyadors D. Faustí Hernández Casajuana i D. Francisco Borig Zanón i Auxiliars Administratius D. Jesús Perales Pont i l'interí D. Lluís Valero Caminero. Aquests senyors han instalat la seua oficina de treball a La Sala, i van donant exemple de bons empleats treballant activament en la seua tasca. Han pres com auxiliars an en Juan Leu i en Francesc Salem i van midant una per una les cases de la vila.

Aniversari

El dia 29 de mars ha fet un any qu'assistirem a l'inauguració del ferrocarril a Son Servera en mig d'un gran entusiasme en que aquell poble bullia. Sembla qu'era l'altre dia i prest mos trobarem en l'aniversari de l'inauguració general del Manacor-Arta.

Deu vulla qu'en celebrar l'aniversari d'aquest se mos pugui anunciar ja l'aprovació del ramal fins a Calatrada.

RELLIGIOSES

Confessió infantil

Ahir dia 31 a les 8 i mitja del matí a l'Església Parroquial tengué lloc la confessió dels nins i nines de totes les escoles i costures de la vila. Per ells fou, així, un matí de festa.

Primera Comunió

Divenres de la setmana qui ve ferán la Primera Comunió tots els qui arribats a l'edat, serán admesos a ella pel Sr. Rector. Segons notícies, entre totes les escoles n'hi ha 120 entre nins i nines.

Comunió general

Demá, com a primer diumenge de més es el designat per la Comunió general que té lloc cada més pels associats al Apostolat de l'Oració.

Una creu de terme

—En la vila de Selva el dia de St. Josep se feu un acte que diu molt a favor de la religiositat d'aquell poble. El decapvespre junt a la Carretera que va d'Inca cap a Lluch s'hi beneí solemnement una magnífica i artística creu que feu aixecar i paga l'Ajuntament d'aquella vila. L'acte fou presidit además de la autoritat esglesiástica, per la ciuil i judicial i en ell predicá un sermó adequat el Rt. P. Fornés fill de la nostra vila.

Aquest simpàtic fet dels fills de Seuva mos ha fet recordar l'entusiasme que despertaren aquí els darrers Sts. Exercicis que predicá el mateix P. Fornés qui en diferents sermons exposá l'idea de realsar en el nostre terme les distintes Creus que l'història i la tradició mos diu que antigament hi havia, i que no sabem com ni perquè s'han abolides.

Feyem contes parlar-ne en aquestes columnes d'aquest assumpte i comensar una creuada a favor d'idea tan hermosa i no ho havem fet ja per tenir en vies de publicació treballs tant meritoris com la conferència del P. Tómb i altres originals que sempre hi ha en cartera.

No desistim de l'idea, sino que pront tornarem sobre ella a veure si lograrem que'l poble d'Artá torni ostentar prest en els punts principals de son terme les creus que hi aixecaren el nostres avis,

POLÍTICA LOCAL

Constitució del nou Ajuntament

Avui a la Sala tindrà lloc la constitució del nou Ajuntament p'el bieni 1922 al 1924.

Se dona com a cert que pels respectius càrregs serán elegits els retgadors sigüents:

Batle major.—D. Juan Casellas Casellas (a) Garameu.

Primer tinent.—D. Andreu Femenias Casellas (a) Femenias.

Segon tinent.—D. Bartomeu Femenias Nicolau (a) L'amo de Son Sureda.

Síndic.—D. Francesc Nicolau Sureda (a) des Forn d'en Beca.

Suplent.—D. Jaume Ferrer Llaneras (a) Tuniet.

Interventor.—D. Antoni Genovard Esteve (a) de Son Terrasa.

En el n.º qui vé donarem conte cert de la elecció i de les comissions que se nombrin.

CRÓNICA

DEL TEMPS.—Dissapte passat dia 25 i el dia 26 brusquetjá a estones i se mogué forta ventada. Al dilluns encara que persistís el vent el dia s'aixecá espléndit i d'allavors ençá les ha fets tots bons. No més que a consecuencia d'estar la serralada central de Mallorca plena de neu, els oratges son molt frets especialment matins i horabaixes.

AGRICOLES.—Amb aquestes aigos els sembrats han revivat moltíssim i tot el camp per ara presenta molt bon aspecte. Els conradors fan feina amb més gust amb la confiança que'queix bon temps les inspira.

ESTAT SANITARI—Segueix gracies a Deu la bona temporada sense males sanitats de clap clasc.

MORTA.—A l'edat de 80 anys morí dia 28 Madó Rosa Alzina mare d'en Tomeu i en Miquel Tous (a) Cuxiné i padrina del nostro amic el Rt. P. Gabriel Tous T. O. R. an els quals acompanyam amb el sentiment. Al cel sia.

ECLIPSE.—El dia 28 a la una del capvespre en que estava anunciat l'eclipse parcial de sol, eren moltíssims especialment atlorea, els qui amb vidres fumats contemplaven l'espectacle. No faltava qui digués que n'eren consecuencia la fam de Russia i la guerra des moro.

REGISTRE

DESDE DIA 10 DE FEBRER

Morts

Dia 10.—Antonina Alzina Carrió (a) de 80 anys, fadrina, de malaltia de cor.

Dia 13.—Nadal Juan Ferriol (a) Ferriol de 56 anys, casat, de Tuberculosis pulmonar.

Mars Dia 22.—Margalida Roselló Cursach (a) Barraca, de 66 anys, casada, de embolia cerebral.

Matrimonis

Mars

Dia 25.—Jaume Santandreu Massanet (a) Figuerota amb Maria Vives Femenias (a) Gurrias, fadrins.

Neixements

Febrer

Dia 12.—Aina Massanet Llitas
 « 12.—Antoni Espinosa Ginard
 « 12.—Juan Blanes Ginard
 « 12.—Juan Femenias Miquel
 « 27.—Gregori Gil Estarellas

Mars

Dia 4.—Rafel Sansó Guiscafré
 « 9.—Jesús Ruiz, Sanguina Torné
 « 12.—Fca. Amengual Guiscafré
 « 20.—Sebastiá Febrer Salas
 « 26.—Gabriel Sureda Duran.

LA RONDAYA DEL DISSAPTE

L'hermosa fityastra

Hei havia una dama tan i tan guapa que cap altra s'hi poria comparar, i com ella heu coneixia, n'estava tan engreida que sempre s'en anava an es miray a preguntar-li si n'avía vista altra de tan guapa i aquest sempre li responia que no, perque cap altra n'havia vista mai. Però socceï qu'un dia aná a mirar-s'hi sa fityastra d'aquella dama i quant aquesta torná a fer-li la mateixa pregunta es miray li respongué que si, perque havia vista sa fityastra.

Tant se va enrabiá la dama quant heu va sebre que de cop va manar a un dels seus criats que agafás a sa fityastre, anás dins un bosc per matarla i li digués com a mostra una botelleta de sang i es dit gros d'un peu.

Es criat la s'enmaná an es bosc, però li tengué tanta llástima que resolgué no matar-la; li tayá sí, es dit gros des peu i va matar un ca i de sa sang n'omplí sa botelleta, i deixant aquella atlota dins sa garriga va dur sang i dit a sa senyora diguent-li que sa fityastra ja era morta.

Quant aquella atlota se trobá tota soleta en mig d'un bosc tan espès, ja poreu pensar quina pò li agafá i s'enfilá demunt un abre. Des cap d'una estoneta que hi fou sent una veu que díu *Abrete peña* i obrint-se un penyal va veure qu'en surlian quatre homos que quant foren defora digueren: *cièrrate peña*; es penyal se torná tancar i aquells quatre homos s'en anaren.

Quant foren lluny, que casi ja no los veyen aquella atloteta baixa de s'abre, s'en va an es penyal i díu: *Abrete peña* i se va trobá amb una cova gran i espaiosa, amb un bon parament de casa, domés que tot estava descompost i res se trobava an es seu lloc. Tot d'una no s'hi gosava a ficar, però después va arriscar-s'hi, i com era atlota molt ma-nyosa i endressada, comensa a fer es

llits, arreglá la taula i sa cuina i heu va deixar tot com una patena.

Amb aixó, sent renou enfora i ella ¿que fa? surt de sa cova i s'amaga. Arribaren aquells quatre homos qu'eren germans i com heu veren tot tan ben arregladet no sabien explicar-se com era alló i resolgueren que l'ondemá s'hi quedás un d'ells de guardia. Així hen feren però el qui si va quedar s'adormí tant fort qu'aquella atloteta lo mateix hei va entrar, i el va veure el va pentinar i li rentá sa cara amb aigo *des nou olós*, va compondre es llits, va fe's diná, para taula i torná fugir.

Quant arribaren es tres germans. llavó si que hi quedaren admirats; però qui mes hei estava era es qui havia quedat de guardia que va haver de confessar que s'havia adormit, i per aquesta raó a l'ondemá s'hi va quedar un altre. Aquella atlota que desde s'abre en va veure surtir tres, se va creure que seria com es dia abans i just que foren enfora s'en hi torna entrar desseguida, però just que hi fou a dedins, qui tot heu adesava, li compareix es germá qui estava de guardia que l'escometé amb bones paraules, li doná ses gracies per lo bé que tot els ho endressava i li digué si s'hi volia quedar per criada. Ella, que no tenia altra punt per habitar dins aquell bosc, ja hu crec que digué que sí i ben contenta que n'estigué de trobá aquella ventura.

Peró, heu de creure i pensar, que sempre hi ha persones envejoses i mon, i una doneta veyá se posá gelosa de lo be que aquella atlota estava i un dia se presenta i li digué sí li volia comprar un anell d'or molt hermós que tenia, aquella atlota no'l volgué comprar de cap manera; però sa veyá tant recapitoletjá mostrant-li coses guapes, que per fi la ginyá a comprar-li una xinella tan hermosa i fina que no més semblava esser feta per reines. Però, aixó va esser la seua desgracia perque just que la se va posá va quedá encantada.

Arriben es quatre germans i en trobar-la esmortida d'aquella manera se cregueren qu'era morta. En tengueren un gran sentiment, i encara que les sabs greu, la posaren dins una caixa de vidre i la tiraren dins un riu que per allá aprop passava.

La caixa comensá a nadar cap avall, cap avall, fins que arribá a s'endret de dos jovenets que pescaven a sa vorera des riu i creguent que era un peix gros la tregueren i pensau si hi quedaren sorpresos quant veren que dedins he hi havia aquella joveneta.

La s'en varen dú amb sa caixa a cas-seva i la tancaren dins una sala perque ningú la ves. Però un dia sa mare, trobá sa porta oberta i hei va entrar i quant vejé sa caixa de vidre amb aquella joveneta, admirada d'aquella xinella, tan hermosa que duya, li va treure i tot d'una quedá desencantada aquella atlota i torná tant guapa com era abans.

Llavonces explicaren a sa mare es dos jovenets com l'havien trobada; es mes gran s'enamorá d'ella i se varen casar i encara son vius si no son morts.

Dites i Fetes

— Escolta, Juan; ¿qué tens un duro?

— Aquí no.

— ¿I a cateva?

— Per ara tots bons, gracies a Deu.

— Homo, m'hauries de deixar un parey de pessetes i después ja les trobarem.

— Ja vorás; cercam-les primé qu'així les me puc estuviá.

— Un homo desesperat anava a tirar-se de cap dins má i l'aturá un guarda diguent-li:

— Però qu'anau a fe, desgraciat?

— Estic avorrit, no teng ri un centim.

— Que no teniu parents?

— Sí; sa sogra qu'es molt rica.

— I lo, anau a viure amb ella, homo.

— Aixó s' que no; tampoc no arriba an aquest punt sa meva desesperació.

TIPOGRAFIA CATÓLICA
— DE —
A. FERRER GINART

En aquesta impremta poden encarregar qualsevol treball d'impressió.

TARJETES DE VISITA I D'ANUNCI, RECORDATORIS, CARTES I SOBRES, FACTURES I TOTA CASTA DE TREBALLS TIPOGRÁFICS.

Especialitat en impresos per correus, mestres i carabiners segons els models oficials

Ademés en ella se poden demanar

ARTICLES DE PAPELERIA, TINTES OBJECTES D'ESCRIPTORI I LLIBRES DE TOTA CASTA.

Especialitat en llibres i articles escolars.

EN PREUS, COMPETEIX AMB LES MILLORS CASES DE FORA.

Carrer dels Quatre Cantons - ARTA

SERVICIO DE CARRUAJES
DE
BARTOLOMÉ FLAQUER
(A) MANGOL

A todas las llegadas del Ferrocarril hay coche que parte directo para Cadepera y Calarratjada y de estos puntos sale otro para todas las salidas de tren.

Hay también coches disponibles para las Cuevas y viajes extraordinarios.

AGENCIA DE TRANSPORTES

Se sirven encargos para Palma y Estaciones intermedias.

PLASETA DEL MARCHANDO.

GRANDES ALMACENES
San José
DE
Vda. Ignacio Figuerola

HOY, COMO NADIE

detalla en precios, esta casa, todas las

GRANDES NOVEDADES

Únicos almacenes que tienen en grandes existencias

TUDO LO QUE SE REQUIERE PARA VESTIR Y CALZAR

y que venden más barato que nadie

Teléfono 217 | Precio fijo

ESTA CASA NO TIENE SUCURSALES

La Fonda Randa, de Esteva

Carré de Palma, 48—ARTÀ

S'ES OBERTA FA POC. TOT ES NOU I LLAMPANT. SERVICI ES MERADISSIM

Prontitut

SEGUREDAT I ECONOMIA

¿Voleu estar ben servits?

EN JAUME PICO

(A) ROTCHET

ha posada una nova Agencia entre Artá i Palma

Serveix amb prontitut i seguredat tota classe d'encàrregos.

Direcció a Palma: Harina 38. An es costat des Centro Farmacéutic.
Artá-Figueral 43

Artanenc, ecoltau

Si's paraigo está espenyat i el voleu fe arretglá n'Andreu Rauxé el dobará be, barato i aviat.

En lo que també es trempat es en fenes de llauné posa lligades d'acé a ribells i greixoneres adoba pelles, calderes i máquinas de quinqué.

CARRER RECTA--ARTÀ

Ensaïmades i panets

En lloc se torben millós que a la

PANADERIA Victoria
ES FORN NOU
D'EN

Miquel Roca Castell

A sa botiga hei trobareu sempre pans, panets, galletes, bescuits, rollets, i tota casta de pasticeria

TAMBE SE SERVEIX A DOMICILI

Netadat, prontitut i economia

DES PAIG Carrer de Palma 3 bis. ARTÀ

¡ATENCIÓN!

Compra carros y carretones en cualquier estado se encuentren

Gabriel Carrió

PEDRA PLANA, 7 - ARTÀ

DISPONIBLE